

A HORTOBÁGYI TERMÉSZETVÉDELMI KUTATÓTÁBOR A FARKASSZIGETBEN

Dr. Tóth Albert, Csiha Sára

Alföldkutatásért Alapítvány

Kulcsszavak: Környezeti nevelés, Hortobágy, Kutatótábor, Farkassziget

Idén 43. alkalommal került megrendezésre a NAIK-ERTI püspökladányi állomásának évek óta vendégszeretettel élvező Hortobágyi Természetvédelmi Kutatótábor. 1975 augusztusában az Ohati-erdő szélén egy maroknyi kisújszállási, a biológia, a környezet és a Hortobágy iránt érdeklődő gimnazista, tanáraikkal, Tóth Alberttel, Papp Gyulával és Fintha István természetvédelmi őr kíséretében vert tábor. Ezen első tábor fő feladata akkor az Ohati-erdőben korábban elhelyezett fészekodúk számbavétele, feltérképezése, kitisztítása és újabbak elhelyezése volt. Az ohati sátorállítás óta eltelt 43 esztendőben diákok, kutatók, érdeklődők sokasága fordult meg a táborlakók sorában. A tábor célja kezdetektől a diákok környezettudatos nevelésének egyfajta gyakorlati oldalról való megközelítése, hiszen ezen folyton önmagát és a világot megérteni próbáló korosztály a legfogékonyabb, sajnálatos módon bármire, de a jóra, a szépre is.

Az évek során a tábor folyamatosan változott. Bővült a kutatási terület, illetve a témák köre, gyarapodott a résztvevők száma és összetétele, de a táborozás célja, gyökerei változatlanok maradtak. A kezdetben évről-évre vándorló tábor, mely többek között Darassán, Vókonyán, a Meggyes Csárdánál is megfordult, mára már 20 éve állandó székhelyén a Farkasszigetben ver sátrat minden év júliusában. Egyetlen tábori hét sem hasonlítható az előzőekhez, mégis valahol ugyanolyanok és a maguk nemében felejthetetlenekké váltak a résztvevők számára. A kezdetben csupán kisújszállási középiskolás csapatot később egyetemisták, környezetismereti versenyek kiemelkedő szereplői - mintegy jutalomképpen - meghívott kutató szakemberek bővítették. A tábornak ma is fontos szerepe van a diákok természetszeretetének erősítésében a gyakorlati, terepi munka fontosságának, szépségének megismertetésében, de mindenekfelett útmutatást ad, vékony mezsgye zűrzavaros világunk útvesztőin, emberi értékeket képviselő gondolkodásmódot meghatározó közeg számukra, és minden táborlakó számára.

A tábori munkát alapvetően a szekciók határozzák meg, ezzel megadva a tábori hét folyását, ritmusát is. Az igazi szekcióban végzett munka a harmadik táborra alakult ki. Elsőként a botanikai-cönológiai csoport különült el, mely a löszgyepek vizsgálatával, főképp előfordulási feltételeinek feltérképezésével foglalkozott. Velük szorosan együttműködve jött létre a geomorfológiai és mikroklimatológiai szekció. 1979-ben

megalakult a madártani szekció dr. Kovács Gábor vezetésével. 1984-1985-ben a VITUKI szakembereinek szakmai felügyelete mellett létrejött a halfaunisztikai és hidrobiológiai szekció. Az elmúlt évtizedben etnoökológiai (etnobotanikai) jellegű kutatások, gémes kút térképezés, mikológiai szekció és néprajzi vonulat is gyarapította a tábori szekciók sorát, ezzel színesítve a tábor szakmai sokszínűségét. A diákoknak, hallgatóknak lehetőségük van eldönteni, mely szekció munkájához szeretnének csatlakozni a hét során. Természetesen a csoportok átjárhatóak, de azokat állandó jelleggel egy-egy tapasztalt szekcióvezető vezényli. A szekciók a reggelit követően „kirepülnek”; ki-ki a maga kutatási terepére, gyalogszerrel, biciklivel, autóval és a napi munkavégzést követően térnek meg a hadiszállásra; a Farkasszigetbe. Itt a napi adatfeldolgozáson túl lehetőség nyílik szakmai eszmecsere és esténként szakmai előadások megtartására. A tábori munka eredményeképpen máig is számos publikáció, diplomamunka, doktori disszertáció, kiadvány, de számtalan barátság, maradandó élmény született.

A jelenleg is dinamikusan fejlődő és alapvetően önszervező tábor jelenlegi és jövőbeli célja a 43 éve meglapozott elv megtartása, tovább erősítése, mind a táborlakók, mind a vele együttműködésben munkálkodó szervezetek révén. Hisz napjainkban az effajta szakmai műhelyek igencsak ritkák, továbbá a felnövekvő ifjúság számára is fontosak. Nem csupán a pályaválasztás, vagy a szakmai háttér miatt, hanem erkölcsi, természeti értékeink megismerése, és megőrzése szempontjából is.

1. kép: A 40. Hortobágyi Természetvédelmi Kutatótábor

2. kép: Tábori csendélet

IRODALOM

- Tóth A. szerk. (2014) A Táj kutatás szolgálatában 40 éves a Hortobágyi Természetvédelmi Kutatótábor ISBN: 978-963-089217-9
- Tóth A. szerk. (2003): Ohattól Fakrasszigetig. Természet és Környezetvédő Tanárok Egyesülete, Alföldkutatásért Alapítvány, Budapest-Kisújszállás, p. 1–215.
- Tóth A. szerk. (1996): Ohattól Meggyesig (A Hortobágyi Természetvédelmi Kutatótábor huszonekét éve) Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesülete, Budapest, p. 1–173.
- Tóth A. szerk. (1988): Tudományos kutatások a Hortobágyi Nemzeti Parkban ISBN: 0599000509786